

Η ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ Γ1

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΛΙΟΥΣΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΝΑ ΠΕ02

Η ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

- Τρία χρόνια μετά από την πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου από τον Κιουταχή, οργανώνεται νέα εκστρατεία από τους Τούρκους για την κατάληψη της πόλης. (Απρίλιος 1825) .
- Η πολιορκία χωρίζεται σε δύο περιόδους:
- α. 15 Απριλίου έως 12 Δεκεμβρίου 1825.
- β. 25 Δεκεμβρίου 1825 έως τις 11 Απριλίου 1826.
- Στο Μεσολόγγι εκείνη την εποχή ζούσαν 12.000 άνθρωποι από τους οποίους περίπου οι 5000 ήταν πολεμιστές και χωρίς βοήθεια άντεξαν 1 χρόνο.
- μετά την πρώτη πολιορκία βελτιώθηκε το φρούριο, τοποθετήθηκαν πολλά όπλα και πολλοί άνδρες για την προστασία της πόλης.
- Η κατασκευή χαρακωμάτων και υπόγειων στοών (λαγούμια) υπήρξε βασική πολεμική τακτική για τους δυο αντιπάλους. Από την πλευρά των

επαναστατών στην κατασκευή υπόγειων στοών διακρίθηκε ο Κώστας Χορμόβας, ο οποίος έκτοτε έμεινε γνωστός ως Λαγουμιτζής.

- Στην πρώτη φάση της πολιορκίας (15 Απριλίου – 12 Δεκεμβρίου 1825) το Μεσολόγγι πολιορκήθηκε από τον Κιουταχί. Η πολιορκία δεν ήταν πολύ σκληρή γιατί ο αποκλεισμός από τη θάλασσα δεν ήταν ισχυρός και επανειλημμένα διασπάσθηκε από τον στόλο του Μιαούλη, ο οποίος ενίσχυε με πολεμοφόδια και τρόφιμα τους πολιορκούμενους.
- 25/12/1825 άρχισε η δεύτερη φάση της πολιορκίας του Μεσολογγίου. Ο αιγύπτιος Ιμπραήμ προσπάθησε να καταλάβει με τις δικές του δυνάμεις, το Μεσολόγγι (16 Ιανουαρίου 1826) αλλά απέτυχε και έτσι αναγκάστηκε να συμπράξει μετά τον Κιουταχί. Την ίδια εποχή έγινε κατάληψη των νησίδων Βασιλάδι (25 Φεβρουαρίου) και Κλείσοβας (25 Μαρτίου) από τους Τουρκοαιγύπτιους. Δυστυχώς, ο Μιαούλης δεν μπόρεσε να διασπάσει των τουρκοαιγυπτιακό ναυτικό αποκλεισμό.
- Η κατάσταση στην πόλη είχε φθάσει σε οριακό σημείο, τρόφιμα δεν υπήρχαν και οι πολιορκούμενοι σιτίζονταν με φύκια, δέρματα, ποντίκια και γάτες. Σε συμβούλιο που έκαναν οι Μεσολογγίτες αποφάσισαν έξοδο τη νύχτα 9 προς 10 Απριλίου 1826.
- Τα μεσάνυχτα χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες με την ελπίδα να διασπάσουν της εχθρικές γραμμές. Στην πόλη έμειναν τραυματίες και γέροι.
- Όμως η έξοδος απέτυχε και έτσι οι δυνάμεις του Ιμπραήμ κατέσφαξαν τους μαχητές της ελευθερίας.

Η ΕΞΟΔΟΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι. Σχεδιάσμα Α' Σολωμός Διονύσιος

1. Τότες εταραχτήκανε τα σωθικά μου και έλεγα πως ήρθε ώρα να ξεψυχήσω· κι' ευρέθηκα σε σκοτεινό τόπο και βροντερό, που εσκιρτούσε σαν κλωνί στάρι στο μύλο που αλέθει ογλήγορα, ωσάν το χόχλο στο νερό που αναβράζει· ετότες εκατάλαβα πως εκείνο ήτανε το Μεσολόγγι· αλλά δεν έβλεπα μήτε το κάστρο, μήτε το στρατόπεδο, μήτε τη λίμνη, μήτε τη θάλασσα, μήτε τη γη που επάτουνα, μήτε τον ουρανό· εκατασκέπαζε όλα τα πάντα μαυρίλα και πίσσα, γιομάτη λάμψη, βροντή και αστροπελέκι· και ύψωσα τα χέρια μου και τα μάτια μου να κάμω δέηση, και ιδού μες στην καπνίλα μία μεγάλη γυναίκα με φόρεμα μαύρο σαν του λαγού το αίμα, οπού η σπίθα έγγιζε κι' εσβενότουνε· και με φωνή που μου εφαινονταν πως νικάει την ταραχή του πολέμου άρχισε:

.....

Τα μάτια μου δεν είδαν τόπον ενδοξότερον από τούτο το αλωνάκι.»

2.

Παράμερα στέκει	Της μάνας ω λαύρα!
Ο άντρας και κλαίει·	Τα τέκνα τριγύρου
Αργά το τουφέκι	Φθαρμένα και μαύρα
Σηκώνει και λέει:	Σαν ίσκιους ονείρου·
«Σε τούτο το χέρι	Λαλεί το πουλάκι
Τι κάνεις εσύ;	Στου πόνου τη γη
Ο εχθρός μου το ξέρει	Και βρίσκει σπυράκι
Πως μου είσαι βαρύ.»	Και μάνα φθονεί.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο ποιητής οραματίζεται το Μεσολόγγι ως ένα τόπο βροντερό.

Στο Μεσολόγγι πρέπει να υπάρχει το κάστρο για να μπορεί να προστατευτεί ο πληθυσμός, στρατόπεδο για την καλή οργάνωση του στρατού.

Ο ποιητής δεν τα βλέπει εξαιτίας της μαυρίλας και της πίσσας.

Ο ποιητής σηκώνει τα χέρια ψηλά και προσεύχεται και ξαφνικά βλέπει μια γυναίκα με μαύρο φόρεμα. Ακούει μια βροντερή φωνή και αμέσως αρχίζει η μάχη.

Το Μεσολόγγι έχει γίνει ένα πεδίο μάχης όπου ήταν όλα σκεπασμένα εξαιτίας της μαυρίλας που υπήρχε από τις μάχες.

Το πρώτο πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται ο ποιητής είναι άνδρας. Του φαίνεται βαρύ το ντουφέκι λόγω αδυναμίας. Αυτό τον κάνει να λυπάται ιδιαίτερα, γιατί δεν μπορεί να υπερασπιστεί την πατρίδα του.

Το δεύτερο πρόσωπο είναι μια μάνα που ζηλεύει το πουλί επειδή βρίσκει ένα σπυράκι να φάει ενώ αυτή και τα παιδιά της δεν έχουν να φάνε. Ο πόνος της μάνας είναι πολύ μεγάλος.

Καταλαβαίνουμε ότι οι κάτοικοι του Μεσολογγίου δεν είχαν να φάνε και δεν μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στον πόλεμο.

VIDEO

Δύο μικρά βιντεάκια σχετικά με την κατάσταση που επικρατούσε στο Μεσολόγγι κατά τη διάρκεια της πολιορκίας.

<http://goanimate.com/videos/0YpU4aZnsmAl>

<http://goanimate.com/videos/0X9lAT0zY1iY>

Η έξοδος του Μεσολογγίου Θ. Βρυζάκη

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στον πίνακα του Βρυζάκη παρουσιάζονται πάρα πολλά πρόσωπα.

Κάποια από αυτά είναι νεκρά και κάποιοι ακόμα ζωντανοί που πολεμούν με τα σπαθιά τους. Αυτά τα πρόσωπα που δείχνει η εικόνα είναι στο κάτω μέρος. Στο πάνω μέρος ο ζωγράφος παρουσιάζει τον θεό και τους αγγέλους.

Τα χρώματα που έχει επιλέξει ο ζωγράφος στο πάνω μέρος του πίνακα είναι ανοιχτά διότι κατεβαίνει ο θεός με τους αγγέλους του και για αυτό έχει τόσο φως. Ο θεός ευλογεί τον αγώνα των Ελλήνων.

Τα χρώματα χαμηλά είναι σκούρα επειδή ο πόλεμος δεν είναι καλός.

Τα χρώματα που βάζει ο ζωγράφος τα επιλέγει όχι μόνο για να είναι όμορφη η εικόνα αλλά και για να μας δημιουργήσει συναισθήματα.

Τα συναισθήματα που δημιουργούν είναι εντυπωσιασμός για τα χρώματα και λύπη και θυμό για τον πόλεμο όπου σκοτώνονται άνθρωποι.

Επίσης νιώθουμε θαυμασμό απέναντι στους πολεμιστές.

Η ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΚΕΙΜΕΝΑ

Γιάννης Βλαχογιάννης

Η Έξοδο

Το Μεσολόγγι τώρα τοιμάζεται να βγει, με το σπαθί. Τοιμάζεται κι η χήρα Μάνθα, η Μεσολογγίτισσα, να βγει κι αυτή. Ο Τούρκος α' νικήθηκε χίλιες φορές, της πείνας το θεριό είν' ανίκητο. Έτσι ο λαός, μαζί με τη Φρουρά, πήρανε την απόφαση. Κι απόψε...

Νύχτα, σκοτάδι. Η χήρα στα τυφλά ψηλαφώντας ηύρε το δέμα με τα ρούχα τ' άχαρα του μακαρίτη ανδρός της. Η μπόμπα η τούρκικη τον έκοψε στα δυο, μόλις άρχιζε η πολιορκία. Κι αυτό μονάχα; Το βόλι, το σπαθί, της αρρώστιας η οργή, της πείνας η κατάρα θέρισαν κάθε δικό της, γύρω της.

Έρημη η χήρα, έρημη με την Ανθή την κόρη της, εφτά χρονώ μικρούλα κι άρρωστη, στα βάσανα μπασμένη, από την πείνα αγνώριστη, φάντασμα ζωντανό, κι ήμερο κι ιλαρό σαν άλλου κόσμου πλάσμα.

Η χήρα ντυμένη βρίσκεται με τη στολή, τη λεβέντικη και τη ματόβαφη τ' αντρός της. Τη φύλαγε σαν άγιο λείψανο, τόσον καιρό. Και τώρα πόσα γέλια θ' άκουγε, μέρα έτσι να την έβλεπε κανείς. Τόσο είν' άχαρη και τόσο κωμική. Κι έχει στη μέση της ζωσμένο το σπαθί. Και πρέπει να 'ναι τόσο τρομερή κι η όψη κι η ματιά της, που θα 'διωχνε ακόμα και του χωρατού τον ίσκιο από μπροστά της. Κι είναι τόσες άλλες, χήρες είτε ανύπαντρες, νιες και γριές, αντροντυμένες, έτοιμες να βγουν απόψε...

Την κόρη της σηκώνει από το στρώμα. Το χάδι της καρδιάς τραχύ της βγαίνει απ' το λαιμό. Μοιάζει σαν προσταγή και σα φοβέρισμα. Τη σέρνει από το χέρι, της κρυφομιλεί, μα στην αγκαλιά να τη σηκώσει δεν μπορεί. Τέτοια δύναμη κι η μάνα δεν την έχει.

Τραβούν αργά το δρόμο κατά τα προχώματα, μαζί με τ' άλλο ρέμα του κόσμου που τραβά. Ζυγώνει η ώρα. Κανένας δε φωνάζει, κι όμως μια σύσμιχτη βοή ακολουθεί τον ίδιο δρόμο. Η χήρα σκύβει για στερνή φορά, κι άγρια και βραχνερά την άμοιρη μικρούλα θέλει να ορμηνέψει.

— Ανθή μου, Ανθή, Ανθίτσα μου, εδώ που θα θά κινήσουμε, σφιχτά να μου κρατείς τη φουστανέλα. Τίποτ' άλλο να μη βλέπεις και να μην ακούς: Τη φουστανέλα να μη χάσεις απ' τα χέρια σου! Ανθή μου, Ανθίτσα μου... Εδώ που πάμε, για να σε γλιτώσω πρέπει να χτυπώ με το σπαθί, μ' ό,τι μπορώ. Δε θα 'χω όλο το νου μου απάνου σου. Βαστάξου εσύ με τα χεράκια σου, με την καρδιά σου! Πιάσου...

Και κινήσανε. Μεσ στη θεοποντή, που ανοίγαν και περνούσανε, χωρίς να γύρει πίσω, κάποτε ρωτούσε η χήρα:

— Πού είσαι, Ανθή;

— Εδώ είμαι, μάνα.

Μα κάποτε, κι εκεί που πλάκωσε το κύμα το τρανό, και σάρωσε και σαρώθηκε, η χήρα ξέχασε την Ανθή, για μόνη μια στιγμή· ξέχασε και να τη ρωτήσει. Κι άμα βρέθηκε σε μια βρουλιά κρυμμένη και πήρε αναπνοή, τότε είδε πως έλειπε η Ανθή της.

Δεν άργησε ύστερα στη ράχη απάνου να βρεθεί. Τότε γύρισε στον εαυτό της. Τότε ξύπνησε της θυγατέρας ο καημός μες στην καρδιά της.

— Ανθή!, φώναξε και πάλι φώναξε.

— Ανθή! Αντίτσα!

Του κάκου! Η Αντίτσα πάει πια! Πάει και το Μεσολόγγι.

Γ. Βλαχογιάννης, Μεγάλα χρόνια, Βιβλιοπωλείον της Εστίας

Από γαλλικές πηγές του προξένου της Γαλλίας στα Χανιά που είχε υπ' όψιν αναφορές Αιγυπτίων και Γάλλων αξιωματικών ιδού πώς περιγράφονται οι τελευταίες στιγμές του Μεσολογγίου :

“ Το πιο μεγάλο μέρος των Ελλήνων (κατά την έξοδο) κυκλώθηκε και κατακόπηκε εκτός από 400-500 άνδρες που μπόρεσαν να κάνουν ένα άνοιγμα και να διαφύγουν. Μερικές εκατοντάδες μπόρεσαν να επιστρέψουν στην πόλη και ξαναμπήκαν ανακατωμένοι με τους Τούρκους που τους κυνηγούσαν. Ένας μεγάλος αριθμός κατοίκων, γέροι, γυναίκες, παιδιά, πληγωμένοι είχαν μείνει εκεί. Τότε έγινε μία τρομακτική σφαγή. Κάθε σπίτι έγινε και ένα κάστρο που υπήρξε μάρτυρας των πιο τολμηρών πράξεων, κάθε στιγμή ακούγονταν εκρήξεις από την φωτιά που έβαζαν οι κυνηγημένοι κάτοικοι στις πυριτιδαποθήκες στα διάφορα σημεία της πόλεως. Αυτές οι τρομακτικές σκηνές βάσταξαν σχεδόν όλη την νύκτα. Ένας μεγάλος αριθμός Τούρκων σκοτώθηκε από Τούρκους. Ήταν πραγματικά δύσκολο να αναγνωρισθούν. Την αυγή, στις 11 Απριλίου, έπαψαν οι σφαγές και έτσι υψώθηκε η τουρκική σημαία πάνω στα ερείπια του Μεσολογγίου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά την έξοδο του Μεσολογγίου το πιο μεγάλο μέρος των Ελλήνων σφαγιάστηκε και βασανίστηκε από τους Τούρκους. Σε 2 νύχτες ολόκληρο το Μεσολόγγι κατάφερε να αδειάσει, να εξελληνιστεί και στη θέση της Ελληνικής σημαίας να υψωθεί η Τούρκικη

Η Ελληνική φιγούρα είναι αυτή που έχουμε συνηθίσει να την βλέπουμε να μην υποχωρεί ποτέ, να μην την αγγίζουν οι δυσκολίες της εποχής. Για αυτούς ακριβώς τους λόγους, ακόμα και τη στιγμή που εξαρχής ξέρανε οι Μεσολογγίτες πως είναι μάχη άνιση και χαμένη δεν πέσανε αμαχητί.

Βλέποντας μέσα στην ροή των γεγονότων γυναίκες , παιδιά και ηλικιωμένους να χάνουν την ζωή τους τόσο απλά , δεν μπορείς να κάνεις τίποτα άλλο εκτός από το να σκεφτείς τις δυσκολίες της κατάστασης που αντιμετώπισαν . Βλέποντας την γυναικεία μορφή να προσπαθεί να παίξει τον ρόλο και των δύο φύλων μένοντας ακόμα και στην πιο δύσκολη στιγμή μάνα για το παιδί και άνδρας για την Ελλάδα. Και οι απώλειες που βλέπεις γύρω σου από άτομα δικά σου, από τον γείτονα σου από τον συγγενή σου , και από το ίδιο το παιδί σου να πρέπει να μην σε λυγίσουν εκείνη την κρίσιμη στιγμή

Οι χήρες γυναίκες χωρίς να επηρεαστούν καθόλου από τον χαμό των συζύγων τους παίρνουν στο ένα χέρι το παιδί και στο άλλο το όπλο και σαν ανδρικές φυσιολογικές ορμούν μέσα στην βουή του πολέμου.....

*Επεισόδιο της πολιορκίας του Μεσολογγίου). Salon des Artistes français, Παρίσι 1827.
Μεσολόγγι Πινακοθήκη.*

ΠΗΓΕΣ

1. <http://www.sansimera.gr/articles/243>
2. http://www.snhell.gr/anthology/content.asp?id=431&author_id=47
3. http://www.fhw.gr/chronos/12/gr/1821_1833/polemos/06.html
4. <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A107/391/2585,10077/>
5. http://www.fhw.gr/chronos/12/gr/1821_1833/sources/03.html
6. <http://www.istorikathemata.com/2013/04/11-1826.html>

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

1. ΑΛΙΓΙΑ ΡΟΤΖΕΡΣ
2. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΕΥΔΟΞΙΑ
3. ΑΞΙΑΡΛΗΣ ΦΩΤΙΟΣ
4. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΘΩΜΑΣ
5. ΓΚΕΓΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
6. ΓΟΡΔΗ ΣΟΝΙΑ
7. ΓΟΥΤΛΗ ΜΑΡΙΑ
8. ΓΩΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
9. ΔΑΜΠΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
10. ΖΑΛΑΒΕΤΟΥΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
11. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
12. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
13. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ
14. ΖΩΓΟΥ ΕΛΕΝΗ
15. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
16. ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
17. ΚΕΧΑΓΙΑ ΜΑΡΙΑ
18. ΚΟΚΟΛΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
19. ΚΟΥΡΑΝΙ ΛΕΝΤΙΝΑ
20. ΚΟΥΤΣΙΑΝΤΖΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ
21. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΛΠΩ
22. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΚΗ ΦΩΤΕΙΝΗ
23. ΜΑΛΑΚΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ